

Nem elég elítélni...

Semmissé is kell nyilvánítani a kollektív bűnösség szellemében született minden határozatot

A kulisszák mögött már jó ideje érlelődött a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) és a Szerb Haladó Párt (SNS) kompromisszumaként frissen közzétett szövegváltozat, amely a bejelentés szerint június 21-én javaslatként a szerb parlament napirendjére kerül „a vajdasági magyar polgári lakosság ellen 1944-45-ben elkövetett aktusok elítéléséről szóló képviselőházi nyilatkozat” formájában. A hír mégis meglepetést okozott, mivel a VMSZ ismét egyoldalúan, a többi magyar párt, a magyar civil szervezetek, a társadalmi nyilvánosság, de legfőképpen az érintett polgárok véleményének figyelembe vétele nélkül hozott döntést egy, az egész vajdasági magyar közösségre nézve mind közjogilag, mind erkölcsileg fontos kérdésben. Elfogadhatatlannak tarjuk és mélységesen elítéljük, hogy a VMSZ egyoldalúan értelmezte parlamenti jelenlétét, és kisajátította magának a vajdasági magyarok érdekképviselését egy olyan ügyben, amely mindenképpen társadalmi közvitát érdemelt volna. A titkolózás és a sietség a pártpresztízs érdekeit szolgálja, ám nem viszi közelebb a megoldáshoz a rehabilitáció ügyét.

Meggyőződésünk szerint **nem elég**, ha a szerb képviselőház csupán

„a legerélyesebben elítéli a vajdasági magyar polgári lakosság ellen 1944-45-ben elkövetett azon aktusokat, amelyekkel meghatározott személyeket nemzeti hovatartozásuk miatt életüktől, szabadságuktól vagy más jogaiktól bírósági vagy közigazgatási döntés nélkül megfosztotta”.

Alláspontunk szerint a szerbiai parlamentnek olyan nyilatkozatot kellene elfogadnia, amely nem csak elítéli az 1944/45-ös délvidéki, a magyarokat érintő tömeges vérengzéseket, de kinyilvánítja a bocsánatkérést, biztosítja az áldozatoknak kijáró végtisztesség és a méltó megemlékezés jogát, lehetővé teszi a második világháború áldozatainak emlékmű emelését minden helységben, ahol tömegsír van, vagy ahonnan tömegesen hurcoltak gyűjtőtáborokba magyarokat, szavatolja a még titkos dossziék és levéltárak megnyitását, az említett események kutatásának segítését, valamint lehetővé teszi a besúgók névsorához való hozzáférést, és eljárás indítását az atrocitások még életben lévő elkövetői ellen. Ugyanakkor a parlamentnek az elítélés alapvetően erkölcsi gesztusa mellett, amit helyeslünk, jogi értelemben is semmissé kellene nyilvánítani a Megszállók és Segítőik Büntetteinek Feltárását Végző Bizottság 1945. január 22-ei és 1945. március 26-ai határozatát, amellyel Zsablya, Csurog, illetve Mozsor lakosait nemzeti hovatartozásuk alapján nyilvánították háborús bűnösnek.

Gyakorlati szempontból talán még ettől is fontosabb és sürgetőbb: **a parlamenti nyilatkozatnak tartalmaznia kell a kollektív bűnösség elvének törlését** a 2011. október 6-án elfogadott vagyon-visszaszármaztatási és kárpótlási törvényből. Éppen ezért a nyilván megszavazásra kerülő parlamenti deklarációnak csak akkor lehetne kézzelfogható, gyakorlati következménye, ha a Szerb Köztársaság Képviselőháza kötelezettséget vállalna, hogy a parlamenti deklaráció elfogadását követő fél éven belül elhárít minden akadályt az ártatlan áldozatok rehabilitálásának, valamint hozzátartozóik és leszármazottaik kárpótlásának az útjából.

E nélkül a jelenlegi politikai, jogi és erkölcsi kétarcúság és a vajdasági magyarok jogfosztottsága a szép szavak, a felemelő retorika és a látványos összeborulások ellenére továbbra is fennmarad.

Követeljük, hogy a VMSZ képviselői ne engedjék szőnyeg alá söpörni a fenti elveket, és képviseljék azokat a szerb parlamentben!

Újvidék, 2013. június 20.

Aláírók

Politikai pártok:

Vajdasági Magyar Demokrata Párt – Csorba Béla

Vajdasági Magyarok Demokratikus Közössége – Csonka Áron

Magyar Polgári Szövetség – Rácz Szabó László

Magyar Remény Mozgalom – László Bálint

Magyar Egység Párt – Szmieskó Zoltán

Civilszervezetek, egyesületek:

Árgus Vajdasági Magyar Kisebbségjogi Civil Egyesület, Újvidék – mgr. Bozóki Antal elnök

Historiae Óbecsei Hagyományörző és Történeti Társulat – Tari István elnök

Nagy Sándor Műemlékvédő és Hagyományápoló Egyesület, Újvidék – Papp Ferenc elnök

Nagyapáti Kukac Péter Hagyományörző és Néprajzkutató Társulat, Topolya – Kovács László elnök

TAKT, Temerin – Ádám István elnök

Újvidéki Diáksegélyező Egyesület – Matuska Márton elnök

Újvidéki Magyar Olvasókör – Matuska Mária elnök

Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete, Újvidék – Nagy Margit elnök

Vox Humana Emberbaráti Szolgálat, Topolya – Sípos Piroska elnök